

Skal affaldsforbrænding kvotebelægges?

Affaldsforbrændingsanlæg er af historiske grunde holdt ude af EUs kvotereguleringssystem. I Danmark er man begyndt at overveje om det vil være en fordel for Danmark og for de danske forbrændingsanlæg at blive kvotebelagt. I Sverige arbejdes der allerede fra myndighedsside med at få affaldsforbrænding med i kvotesystemet fra 2013. RenoSam og affald danmark fik i 2010 udarbejdet en rapport, som belyser fordele og ulemper for stat og sektor.

Af | Nina Holmboe og Hans Henrik Lindboe, Ea Energianalyse

Frem mod 2020 har EU vedtaget en målsætning om at reducere emissionen af klimagasser med 20% sammenlignet med udledningen i 1990. En del af målet – den del der vedrører de store udledere i især energisektoren og i industrien – bliver håndteret under EUs kvotehandelssystem. Disse udledere repræsenterer ca. 40% af det samlede CO₂-udslip i EU. Systemet fungerer på følgende måde: Myndighederne udsteder en begrænset mængde CO₂-kvoter. De delta-gående virksomheder skal hvert år dokumentere, hvor mange ton CO₂ de har udledt, og fremvise det tilsvarende antal CO₂ kvoter. 1 kvote giver tilladelse til at udlede 1 ton CO₂. Hvis virksomheden ikke har de nødvendige kvoter på opgørelsesdagen, betales

en klækkelig bøde. Da der udstedes færre og færre kvoter for hvert år, reduceres også den samlede CO₂-emission fra de 12.000 virksomheder, som er inkluderet i kvotesystemet. Virksomhederne kan indbyrdes handle med kvoterne, hvorved der skabes en markedsbaseret pris på CO₂-reduktion. Prisen varierer, og viser hele tiden vanskeligheden ved at nå målet. Systemet vurderes at være effektivt, fordi CO₂-reduktionen i praksis sker på de virksomheder, der har lettest ved at løse opgaven.

De virksomheder, der er med i ordningen er el- og varmeproducerende anlæg over 20 MW indfyret effekt, samt stort set alle større industrianlæg. Fra 2012 bliver også flytrafik inkluderet. Som en særlig undtagelse er affaldsforbrændingsanlæg ikke med.

For affaldsforbrændingsanlæg svarer 20 MW indfyret nogenlunde til 50.000 tons affald/år.

Udenfor CO₂ kvotesystemet

Ca. 60% af CO₂ udledningen er uden for kvotesystemet og skal reguleres med andre virkemidler. Til denne pulje af CO₂-udledere hører små virksomheder, landbrug, biler, tog, husstande samt altså også affaldsforbrændingsanlægge. Imens de kvoteomfattede virksomheder i princippet er et fælles EU-anliggende, har de enkelte medlemslande selv ansvaret for CO₂-udledningen fra alle andre kilder.

Landene regulerer udledningen fra disse kilder med en myriade af virkemidler som eksempelvis afgifter, standarder,

De virksomheder, der er med i ordningen er el- og varmeproducerende anlæg over 20 MW indfyret effekt, samt stort set alle større industrianlæg. Som en særlig undtagelse er affaldsforbrændingsanlæg ikke med.

påbud, støtteordninger, godkendelser, spa- rekampagner m.v. Omkostningerne ved at reducere CO₂ i sektorerne uden for kvotesy- stemet anses for at være en del højere end CO₂-kvoteprisen i kvo-tehandelssystemet.

I Danmark forventes det – selv hvis rege- ringens seneste energiudspil Energi-strategi 2050, bliver vedtaget i Folketinget – at de na- tionale reduktionsmål i 2020 bliver svære at nå.

Affaldsforbrænding

Som nævnt er dedikerede affaldsforbræn- dingsanlæg uanset størrelse ikke kvoteom- fattede. Hverken i den nuværende handels- periode, som løber fra 2008 til 2012, eller i den næste frem til 2020.

De præcise regler for den næste han- delsperiode er dog ikke endeligt fastlagt og fortolket. Hvis det eksempelvis kan godtgø- res, at et forbrændingsanlægs primære for- mål er at levere varme, vil det kunne klassi- ficeres som et medfor-brændingsanlæg, og herved være omfattet af kvotedirektivet.

I vores naboland Sverige er der netop nu et arbejde i gang for at omklassifice-re stort set alle anlæggene fra Forbrændingsanlæg til Medforbrændingsanlæg. Herved bliver den svenske forbrændingssektor med et snuptag

omfattet af CO₂-kvotesystemet og forsvinder fra den nationale CO₂-reduktions-forpligtelse. Det er dog sandsynligt, at en del af Sveriges nationale CO₂-mål samtidig overføres til CO₂ kvotesystemet, men de nærmere retningsli- nier er – så vidt vi ved – endnu ikke afgjort.

Hvis det er dyrt at reducere CO₂-udlednin- gen fra affaldsforbrændingen, kan det være en fordel at få sektoren flyttet over i kvote- sektoren, hvor CO₂-prisen er lavere. Hvis sektoren forbliver uden for kvotesystemet, vil den danske stat blive nødt til at foretage yderligere tiltag for at nå de nationale mål. Omkost-ningen hertil vil være højere end re- duktioner i EUs kvotehandelssystem.

Hvilken vej vil Danmark?

Det kan endnu ikke utvetydigt fastslås om det er en fordel eller ulempe for Danmark og de danske forbrændingsanlæg at komme under CO₂-kvotesystemet. De to vigtigste spørgsmål i den forbindelse er:

- Hvordan ændres Danmarks nationale CO₂-mål, og hvem får rettighe-derne til de ekstra CO₂-kvoter, som nu skal udstedes?
- Kan det lade sig gøre at måle CO₂ fra an- læggene med rimelig nøjag-tighed, uden at det bliver for dyrt?

Ea Energianalyse udarbejdede i 2010 en ana- lyserapport for RenoSam og affald danmark for bl.a. at belyse de to hovedspørgsmål. Kon- klusionerne var, at Danmark potentielt kan opnå en økonomisk gevinst på et par hund- rede milli-oner kr. i perioden frem til 2020. Gevinsten afhænger især af, hvordan det nationale mål ændres, hvordan rettighederne til CO₂-kvoter fordeles, samt hvad det koster at reducere CO₂ uden for kvotesektoren. Om det også bliver en gevinst for forbrændings- anlæggene afhænger af, om den såkaldte dob- beltbeskatning af CO₂ kan afskaffes.

I rapporten blev det endvidere vurderet, at der er målemetoder under udvik-ling, som sandsynligvis vil kunne dokumentere anlæggenes udledning af CO₂ med tilstræk- kelig nøjagtighed.

Videre arbejde

Med udgangspunkt i konklusionerne fra 2010-rapporten, har affald danmark og Reno- Sam bedt Ea Energianalyse om at arbejde videre med emnet i foråret 2011. Ambitionen er, at inddrage de danske myndigheder i at udvikle en fæl-les dansk forhandlingsposi- tion, samt at koordinere de danske vurderin- ger med arbejde der foregår internationalt.

På grafen vises CO₂-kvoteprisen fra januar 2008 til 16. marts 2011. Prisfaldet i 2008 skyldes især lavere CO₂-emissioner efter finanskrisen. Jord-skælvsulykken i Japan har givet ny usikkerhed om A-kraft i Europa. Derfor steg kvoteprisen i slutningen af perioden.

Danmark er i henhold til EUs klima- og energipakke forpligtet til at reducere udlednin- gerne af drivhusgasser i de ikke-kvotefattede sektorer med 20 pct. i 2020 i forhold til niveauet i 2005 (dette forventes at svare til ca. 29,9 mio. ton). Ifølge energistyrel- sens seneste fremskrivning mangler der om-kring 4 mio. ton i 2020 for at nå målet.

